

Alcohol, drugs en tabak op evenementen

Leidraad voor gemeenten

Update 2019: met extra aandacht voor de
Tabaks- en rookwarenwet, lachgas en kleine
gemeenten

Alcohol, drugs en tabak op evenementen

Leidraad voor gemeenten

1 Voorbereiding

1 Voorbereiding

Bij de samenwerking rond alcohol-, drugs- en tabaksbeleid is de uitdaging om elkaar in een gezamenlijk doel te vinden: een leuk evenement waarbij zowel de wetten worden nageleefd en gehandhaafd als problemen met (overmatig) alcohol- en drugsgebruik worden voorkomen of beperkt.

- ✓ Zorg dat alle relevante stakeholders samenwerken: gemeente, GGD, GHOR, politie, OM, (gemeentelijke) toezichthouders, organisatoren van evenementen en verslavingspreventie.
- ✓ Het is belangrijk dat ieder inzicht heeft in de belangen en verantwoordelijkheden van de samenwerkingspartners.
- ✓ Maak een risicoanalyse alcohol, drugs en tabak die rekening houdt met de interactie tussen: kenmerken van de bezoekers X kenmerken van het evenement X kenmerken van de te verwachten middelen.
- ✓ Zoek in het alcohol- en drugsbeleid een balans tussen maatregelen die de gezondheid van de bezoekers ten goede komen en openbare orde en veiligheid.
- ✓ Maak heldere afspraken met alle stakeholders over rollen en verantwoordelijkheden bij:
 - aantreffen van drugs
 - omgang met personen onder invloed
 - signaleren van minderjarigen met alcohol
 - overtredingen van de Drank- en Horecawet
 - overtredingen van de Tabaks- en rookwarenwet

[Lees meer in Hoofdstuk 1 Inleiding](#)

Risicoanalyse

Wist u dat op festivals met een jong publiek meer problemen met alcohol te verwachten zijn?

Tip: wees op de hoogte van actuele drugsinfo

- De instelling voor verslavingszorg in uw regio kan u informeren over voor het evenement relevante drugstrends.
- Lees [hier](#) wat u kan doen tegen lachgas.

Lees [hier](#) hoe kleine gemeenten bestuurlijk draagvlak creëren.

Alcohol, drugs en tabak op evenementen

Leidraad voor gemeenten

2 Communicatie

2 Communicatie

Communiceer tijdig met de bezoekers van een evenement over het alcohol, drugs- en tabaksbeleid. Laat daarbij niet alleen de wet- en regelgeving aan bod komen, ook gezondheidsinformatie verdient aandacht.

- ✓ Communiceer huisregels over alcohol, drugs en tabak op verschillende plaatsen en momenten, zodanig dat bezoekers van te voren weten wat zij kunnen verwachten en daar tijdens het evenement aan herinnerd worden.
- ✓ Laat huisregels over alcohol, drugs en tabak aansluiten op de geldende wet- en regelgeving. Zie ook: 3 Toezicht en handhaving.
- ✓ Stewards, barpersoneel en beveiliging verwijzen naar de huisregels wanneer zij bezoekers aanspreken op ongewenst gedrag of hun middelengebruik.
- ✓ Optioneel bij evenementen waar veel drugsgebruik wordt verwacht, is zorgen voor voorlichting aan de bezoekers over veilig uitgaan en/of over het beperken van de risico's van alcohol en drugs. Daarvoor zijn twee mogelijkheden: het inzetten van Unity en Celebrate Safe (zie p.38).

Lees meer in hoofdstuk 2 Informatievoorziening en communicatie

Huisregels

Wist u dat het niet is toegestaan om mensen bij het betreden van het terrein aan te spreken op de overtreding van een huisregel die zij daarvoor nog niet hadden kunnen weten?

Lees **hier** hoe kleine gemeenten de samenwerking met de horeca kunnen verbeteren.

Alcohol, drugs en tabak op evenementen

Leidraad voor gemeenten

3 Toezicht en handhaving

3 Toezicht en handhaving

Voor een veilig verloop van een evenement zijn goede afspraken nodig over toezicht op en handhaving van de wet- en regelgeving.

Verantwoordelijkheden

Voor alle betrokken partijen is helder dat:

- ✓ de organisator verantwoordelijk is voor een veilig verloop van het evenement en voor de naleving van o.a. de Drank- en Horecawet (DHW), Opiumwet, Tabakswet en andere vergunningsvoorschriften
- ✓ de beveiliging toeziet op naleving van de huisregels, optreedt bij overtredingen en (gezondheids)incidenten signaleert
- ✓ de politie verantwoordelijk is voor het toezicht buiten het terrein
- ✓ de gemeentelijke toezichthouders en, in mindere mate, de politie erop toezien dat de organisator de vergunningsvoorwaarden en de DHW naleeft
- ✓ de NVWA toezicht houdt op naleving van de Tabaks- en rookwarenwet

Afspraken maken

Rekening houdend met wet- en regelgeving en afspraken tussen gemeente, politie en OM zijn onder meer afspraken gemaakt over:

- ✓ de wijze waarop omgegaan wordt met personen die onder invloed van alcohol en/of drugs onwel worden of voor overlast zorgen
- ✓ het signaleren van minderjarigen met alcohol
- ✓ situaties waarbij een persoon overgedragen dient te worden aan de politie

- ✓ hoe te handelen wanneer verstrekkers van alcohol de Drank- en Horecawet niet naleven

Inzetten van maatregelen en interventies

Beschikbare maatregelen voor handhaving zijn bijvoorbeeld:

- ✓ fouilleren van bezoekers en visiteren (onderzoeken van bagage)
- ✓ controleren op de alcoholleeftijd
- ✓ controleren op wederverstrekking (drank gekregen van familie of oudere vrienden)
- ✓ personen onder invloed tijdig aanspreken om escalatie te voorkomen
- ✓ inspecteurs van de NVWA kunnen (onaangekondigd) controleren op naleving van de Tabakswet

[Lees meer in Hoofdstuk 3 Toezicht en Handhaving](#)

Lees [hier](#) hoe kleine gemeenten kunnen handhaven.

Alcohol, drugs en tabak op evenementen

Leidraad voor gemeenten

4 Barmanagement

4 Barmanagement

Alcoholverstrekking op evenementen is gebonden aan wettelijke regels en aanvullende voorschriften van de gemeente. De Drank- en Horecawet is primair een volksgezondheidswet, bedoeld om de verstrekking van alcohol te reguleren. Met verantwoorde verstrekking van alcohol is echter ook de veiligheid op het festival gediend.

Het is de verantwoordelijkheid van de organisator om te zorgen dat de verstrekking van alcohol tijdens een evenement op verantwoorde wijze plaatsvindt. Verschillende (wettelijke) voorschriften en maatregelen worden daarvoor toegepast.

- ✓ Elk alcoholverkoop punt heeft een barcoördinator, die verantwoordelijk is voor de verantwoorde verstrekking van alcohol.
- ✓ De barcoördinator verzorgt een briefing van het barpersoneel, komt te hulp bij incidenten aan de bar en is verantwoordelijk voor de communicatie met andere diensten op het evenement.
- ✓ Het barpersoneel is getraind in alcohol schenken volgens de regels van de Drank- en Horecawet en het Wetboek van Strafrecht en er wordt gecontroleerd op naleving van de regels.
- ✓ Er zijn (gedrags)regels opgesteld voor het personeel, bijv. verbod op het nuttigen van alcohol tijdens dienst, en deze zijn helder gecommuniceerd.

[Lees meer in hoofdstuk 4 Horeca en barmanagement](#)

Tip: barpersoneel laten scholen

Barpersoneel dat alcohol schenkt op uw evenement moet op de hoogte zijn van de geldende wetgeving. Er zijn verschillende scholingsmogelijkheden met betrekking tot alcohol (en drugs) op evenementen. > [lees meer](#)

Lees [hier](#) hoe kleine gemeenten omgaan met het scholen van barpersoneel.

Alcohol, drugs en tabak op evenementen

Leidraad voor gemeenten

5 Horeca

5 Horeca

Tijdens een evenement draagt de invulling van het horeca aanbod bij aan het voorkomen van problemen door alcohol- en drugsgebruik en daaraan gerelateerde gezondheidsrisico's. Er zijn verschillende maatregelen om dit vorm te geven.

De volgende maatregelen kunnen worden ingezet om overmatig alcohol- en drugsgebruik en daarmee samenhangende gezondheidsrisico's te voorkomen:

- ✓ hanteer een hogere prijs voor alcohol dan voor alcoholvrije dranken
- ✓ verbied extreme prijsacties of happy hours
- ✓ zorg voor een aantrekkelijk alcoholvrij aanbod
- ✓ verkoop (alleen) bier met een lager alcoholpercentage
- ✓ schenk drank in onbreekbare glazen
- ✓ bied voldoende eetgelegenheden tijdens het evenement, bij voorkeur met zoute voeding in het assortiment (zie tip!)

[Lees meer in hoofdstuk 4 Horeca en barmanagement](#)

Eetgelegenheden

Wist u dat de kans op gezondheidsrisico's afneemt als bezoekers kunnen eten tussen het feesten door? Het geeft hen een rustpunt en voedingsstoffen worden aangevuld. (Zoute) voeding kan bijvoorbeeld helpen een watervergiftiging bij ecstasygebruik te voorkomen.

Tip: alcoholvrij aanbod

Zorg voor een ruim alcoholvrij aanbod. Voorbeelden hoe evenementen omgaan met alcoholvrije alternatieven zijn te vinden in de [Inspiratiesheet alcoholvrij en NIX18](#).

Alcohol, drugs en tabak op evenementen

Leidraad voor gemeenten

6 EHBO

6 EHBO

Evenementbezoekers onder invloed van alcohol en/of drugs kunnen te kampen krijgen met aan hun middelengebruik gerelateerde gezondheidsincidenten. Bovendien reageren mensen onder invloed vaak anders dan wanneer zij nuchter zijn. Het is van belang dat de zorgpost en eerste hulpverleners op evenementen daarvoor zijn toegerust.

Organisator en vergunningverlener maken afspraken over de inzet van adequate medische evenementenzorg.

Rollen en verantwoordelijkheden

- ✓ De organisator draagt zorg voor de inzet van adequate medische evenementenzorg.
- ✓ De GHOR adviseert de gemeente over de benodigde inzet van zorg, op basis van de Veldnorm Evenementenzorg.
- ✓ De gemeente neemt in de evenementenvergunning op aan welke voorwaarden de evenementenzorg moet voldoen.

Minimale eisen zorgpost

- ✓ Zorgpost(en) en hulpverleners zijn goed herkenbaar en bereikbaar.
- ✓ Eerstehulpverleners zijn in het bezit van een geldig eerstehulp-diploma.
- ✓ De zorgpost is voldoende ingericht ([zie p.69-70](#)).
- ✓ Er is rekening gehouden met de risicoanalyse voor middelengebruik ([zie p.70](#)).

- ✓ Bij de zorgpost is bij voorkeur een afkoelingsruimte ingericht voor (na)behandeling van mensen die bij de zorgpost zijn geweest. Gemeenten kunnen dit zelfs verplicht stellen ([zie p.70](#)).
- ✓ Er is een vrije aanrijroute vanaf het terrein naar het ziekenhuis.
- ✓ Voorkom betrokkenheid van beveiliging bij de zorgpost.
- ✓ Er vindt goede afstemming plaats tussen medewerkers van de zorgpost, beveiliging en organisatie, zodat bij incidenten snel geschakeld kan worden.

[Lees meer in hoofdstuk 5 EHBO](#)

Gespecialiseerd medisch team bij dance-events

Wist u dat het voor dance-events wordt aangeraden om een speciaal getraind medisch team in te zetten, met verschillende specialismen en kennis van uitgaansdrugs? > [lees meer](#)

Politie

Handhaving

Openbaar v

sbandjes 18+

meentehuis

Alcohol, drugs en tabak op evenementen

Leidraad voor gemeenten

7 Harm reduction

7 Harm reduction

In de praktijk is het vrijwel onmogelijk om drugsgebruik tijdens evenementen helemaal te voorkomen. Er zijn echter verschillende schadebeperkende ('harm reduction')-maatregelen beschikbaar, om veiligheid- en gezondheidsschade door drugsgebruik te beperken.

Zeker wanneer tijdens een evenement veel drugsgebruik wordt verwacht, is het van belang om na te denken over het reduceren van veiligheid- en gezondheidsschade die door drugsgebruik kan ontstaan. Hieronder staan enkele voorbeelden van (niet wettelijk verplichte) 'harm-reduction'-maatregelen die tijdens een evenement ingezet kunnen worden.

Voorkomen van gezondheidsincidenten bij risico op (overmatig) drugsgebruik

- ✓ Stel voorlichting beschikbaar over de risico's van alcohol en drugs (zie ook 2 Communicatie).
- ✓ Richt chill-out ruimtes in wanneer u risico's verwacht op het gebied van alcohol, drugs of vermoeidheid. Een chill-out is een ruimte met weinig prikkels waar mensen kunnen uitrusten en afkoelen. Medisch toezicht is een pré.
- ✓ Stel gratis drinkwater beschikbaar (gemeenten kunnen dit in de vergunning als verplichting opnemen). De GHOR kan adviseren over watervoorzieningen.

- ✓ Maak afspraken over eventuele maatregelen bij hoge temperaturen en luchtvochtigheid.

[Lees meer in hoofdstuk 6 Harm reduction](#)

Tip: advies over water drinken

Te weinig water drinken bij xtc-gebruik kan leiden tot oververhitting en uitdroging, maar teveel water drinken kan watervergiftiging tot gevolg hebben. Het is daarom heel belangrijk om ook advies te geven over drinkhoeveelheden water. > [lees meer](#)

Alcohol, drugs en tabak op evenementen

Leidraad voor gemeenten

8 Vervoer

8 Vervoer

Bij het verlaten van het terrein aan het einde van een evenement kunnen er gemakkelijk incidenten ontstaan wanneer mensen moe zijn en niet meer nuchter. Dit geldt vooral op evenementen met een verhoogde risicoverwachting voor alcohol- en drugsgebruik.

De volgende maatregelen kunnen ingezet worden om rijden onder invloed te voorkomen:

- ✓ zorg voor voldoende en gemakkelijk te bereiken openbaar vervoer
- ✓ organiseer de logistiek op en rond de parkeerplaatsen en OV-opstappunten
- ✓ leid het publiek na afloop weg van het evenement en van andere horeca zodat er niet doorgedronken wordt
- ✓ houd toezicht op de parkeerterreinen om rijden onder invloed te voorkomen
- ✓ informeer het publiek over veilig verkeer en rijden onder invloed

[Lees meer in hoofdstuk 7 Vervoer](#)

Tip: voorkom rijden onder invloed

Bezoekers kunnen op verschillende momenten rond het evenement met voorlichtingsboodschappen en/of voorlichtingsteams gestimuleerd worden nuchter in de auto te stappen. Informeer bezoekers van het evenement actief op de parkeerplaats, bij de ingang van het terrein, op het terrein zelf en bij de uitgang. > [lees meer](#)

Alcohol, drugs en tabak op evenementen

Leidraad voor gemeenten

9 Monitoring en evaluatie

9 Monitoring en evaluatie

Op ieder evenement gaan dingen goed en minder goed. Leer van de ervaringen, zeker bij jaarlijks terugkerende evenementen. Tijdens het evenement is het monitoren van alcohol- en drugsgebruik een voorwaarde om tijdig en adequaat te kunnen anticiperen of reageren op risicovolle situaties. Daarnaast kunnen de verkregen gegevens als input gebruikt worden voor de evaluatie na afloop van het evenement.

De volgende partijen en gegevens kunnen informatie leveren over de alcohol- en drugssituatie van het evenement:

- ✓ de beveiliging geeft informatie over de in beslag genomen middelen
- ✓ bij de zorgpost registreert men (anoniem) de aard van de zorgcontacten
- ✓ observatie van het gedrag van het publiek kan gebruikt worden als aanvullende informatiebron

De gemeente is verantwoordelijk voor het controleren of een evenement aan alle vergunningsvoorschriften voldoet. Evalueer na afloop van een evenement samen met relevante partijen:

- ✓ in hoeverre de vergunningsvoorschriften zijn nageleefd
- ✓ in hoeverre de genomen maatregelen tijdens het evenement effect hebben gehad op (problemen door) alcohol- en drugsgebruik
- ✓ welke onvoorziene omstandigheden zich hebben voorgedaan, die bij een volgend evenement voorkomen moeten worden

Lees meer in hoofdstuk 8 Monitoring en evaluatie

Tip: hulpmiddel bij monitoring

De gemeente Amsterdam heeft een instrument, de Peilstok, ontwikkeld waarmee integraal toezicht uitgeoefend kan worden op evenementen. De bevindingen geven ook relevante input voor de evaluatie. De Peilstok en daarbij behorende checklist zijn in 2019 geëvalueerd. De vernieuwde checklist is [hier](#) te vinden.

Politie

Handhaving

Openbaar v

sbandjes 18+

meentehuis